

Vlaamse Overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu & Gezondheid

NEC-reductieprogramma 2006

Addendum

1 Inleiding: NEC-programma 2006

Op 9 maart 2007 keurde de Vlaamse Regering de Vlaamse bijdrage aan het Belgische reductieprogramma 2006 goed. In die Vlaamse bijdrage wordt een overzicht gegeven van de genomen en geplande maatregelen om voor de 4 NEC-polluenten (SO₂, NO_x, NMVOS en NH₃) te voldoen aan het emissieplafond voor stationaire bronnen. Uit het programma bleek dat het geselecteerde maatregelenpakket voor SO₂, NMVOS en NH₃ zou moeten volstaan om dat plafond te halen, maar dat voor NO_x bijkomende maatregelen noodzakelijk zijn. Samen met de goedkeuring van het reductieprogramma 2006 besliste de Vlaamse Regering daarom om 'tegen 2008 of 2009 een tijdelijke regulerende NO_x-heffing voor stationaire bronnen in te voeren met een maximale terugsluizing van de inkomsten naar kostenefficiënte reductieprojecten voor stationaire bronnen, tenzij, op basis van overleg met de doelgroepen, consensus wordt bereikt over alternatieve additionele instrumenten en/of maatregelen met hetzelfde reductiepotentieel'. De Vlaamse Regering gelastte de Vlaamse minister voor Leefmilieu tegelijkertijd om:

- op korte termijn overleg te plegen met de doelgroepen om uitsluitel te krijgen over het instrument dat zal worden gehanteerd om het emissieplafond voor NO_x te bereiken,
- over het resultaat van dit overleg te rapporteren aan de Vlaamse Regering,
- op basis van de resultaten van voornoemd overleg een addendum bij het NEC-programma ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Regering.

Het NEC-programma 2006 kan worden gedownload via http://www.lne.be/themas/luchtverontreiniging/1nec-programma_vlaanderen_2006.pdf.

In het voorliggende addendum wordt een actuele stand van zaken geschetst voor wat betreft NO_x en wordt een overzicht gegeven van de resultaten van het overleg dat sinds de goedkeuring van het NEC-programma 2006 heeft plaats gevonden.

2 Voortgangsrapport 2008

In het geactualiseerde Vlaamse programma dat op 9 maart 2007 goedgekeurd werd door de Vlaamse regering werd beslist dat het departement LNE jaarlijks zal rapporteren aan de Vlaamse Regering over de stand van zaken van de uitvoering van de maatregelen in dit programma. Op 19 december 2008 werd een eerste voortgangsrapport meegedeeld aan de Vlaamse Regering. In dat voortgangsrapport wordt de stand van zaken voor wat betreft emissies, maatregelen en prognoses van eind 2008 weergegeven.

In dit addendum werd voortgebouwd op de tekst van het voortgangsrapport 2008: de informatie uit het voortgangsrapport werd geactualiseerd en aangevuld met de resultaten van het overleg dat nog liep eind 2008. Het voortgangsrapport beschrijft niet enkel de stand van zaken voor NO_x, maar ook voor de drie andere polluenten. Het kan worden gedownload via http://www.lne.be/themas/luchtverontreiniging/nec_vora_2008.pdf.

3 Maatregelen voor de reductie van NO_x uit stationaire bronnen

Naar aanleiding van de vaststelling uit het NEC-programma 2006 dat zich voor NO_x bijkomende maatregelen opdrongen en de beslissing van de Vlaamse Regering om een emissieheffing in te voeren, tenzij alsnog een akkoord kon worden bereikt over andere maatregelen met hetzelfde reductiepotentieel, werd op 15 oktober 2007 een doelgroepenoverleg gehouden met alle sectoren die relevante NO_x-emissies vertegenwoordigen. Alle sectoren spraken hierbij hun voorkeur uit voor een ander instrument dan een heffing. In de meeste gevallen werd voorgesteld om een milieubeleidsvereenkomst (MBO) af te sluiten. De gesprekken over deze overeenkomsten werden in april 2009 afgerond. Daarnaast werd sinds de publicatie van het NEC-programma reeds een aantal maatregelen doorgevoerd en werden nieuwe energieprognoses opgesteld (die leiden tot nieuwe

emissieprognoses). Hieronder worden per sector de voornaamste wijzigingen, zowel voor wat betreft de maatregelen als voor wat betreft de prognoses, besproken.

Gezien de beperkte tijd die nog rest tot 2010, wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen een “with measures” en een “with additional measures”-scenario. Aangezien een aantal van de doorgevoerde maatregelen 2013 als richtjaar heeft, worden de prognoses voor 2010 aangevuld met prognoses voor 2013.

Voorafgaand dient er evenwel nog gewezen op één belangrijk aandachtspunt: de sectorindeling in het NEC-programma is gebeurd op basis van de emissie-inventaris lucht, die op haar beurt gebruik maakt van NACE-codes. De gesprekken over bijkomende maatregelen gebeuren op bedrijfs- of op sectorniveau. Sectorniveau betekent dat onderhandeld wordt met de sectorfederatie. Deze vertegenwoordigt evenwel niet per definitie alle bedrijven uit een (NACE-)sector en soms ook die van bedrijven uit een andere (NACE-)sector, wat betekent dat verschillende gegevenssets niet altijd zomaar naast mekaar mogen worden gelegd. Deze situatie doet zich vooral voor bij de chemiesector – hieronder wordt hier verder op ingegaan.

3.1 Elektriciteitsproducenten

De prognoses uit het NEC-programma 2006 zijn de emissieplafonds die zijn opgenomen in de milieubeleidsovereenkomst (MBO) die in 2004 werd afgesloten met de elektriciteitsproducenten. Deze MBO loopt van 2005 tot 2009 en voorziet een mogelijke verlenging ervan tot 2014. Uit de rapportering in het kader van deze MBO blijkt dat de sector goed op schema zit bij de uitvoering van zijn engagementen en dat reeds een belangrijke emissiereductie is gerealiseerd (zo daalden de NO_x-emissies van de installaties die onder het toepassingsgebied van de MBO vallen van 23,5 kton in 2005 naar 10,7 kton in 2008 – is exclusief nieuwe installaties). Samen met dit addendum wordt een voorstel voor een nieuwe MBO, die loopt vanaf 2010, in eerste lezing geagendeerd op de Vlaamse Regering.

Door de liberalisering van de energiemarkt en het toenemende belang van decentrale productie (zoals bvb. de vele kleine WKK-motoren in de landbouw) was enkel een verlenging van de bestaande MBO niet aangewezen, maar dienden nieuwe afspraken gemaakt te worden over het toepassingsgebied van de MBO en de manier waarop doelstellingen konden worden vastgelegd. Zo worden de afspraken niet meer als absolute plafonds, maar als relatieve plafonds (emissie per hoeveelheid geproduceerde elektriciteit) uitgedrukt. De Vlaamse Regering engageert zich er tevens toe om bijkomende maatregelen te nemen voor de installaties die niet onder de nieuwe milieubeleidsovereenkomst vallen indien zou blijken dat de globale doelstelling van 11 kton voor de sector in de toekomst dreigt overschreden te worden.

Naast de verlenging van de MBO wordt ook voorzien in flankerend beleid, zoals emissiegrenswaarden op basis van de Beste Beschikbare Technieken voor zowel nieuwe als bestaande installaties. De nieuwe voorwaarden voor nog te vergunnen installaties werden goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 19 juni 2009.

Voor de afspraken die in het kader van de nieuwe MBO zijn gemaakt werd vertrokken van de bestaande MBO. Echter, de nieuwe MBO is meer ambitieus: zo zal het plafond van 11 kton, dat voorzien was vanaf 2013, reeds in 2011 worden gehaald. Ook voor 2013 is dit plafond voorzien, maar hierbij is uitgegaan van een vrij conservatieve inschatting van de productie, zodat de kans reëel is dat de emissies in 2013 lager zullen zijn (ten gevolge van de aanpak met relatieve plafonds).

3.2 Raffinaderijen

In het NEC-programma 2006 werd vermeld dat door de administratie een aanpassing van het bubbelconcept werd voorgesteld om tegemoet te komen aan de stijging van het rookgasvolume voornamelijk door WKKs en het verdunnende effect hiervan voor de bubbelconcentraties. Deze aanpassing werd intussen opgenomen in Vlarem (besluit van 19/9/2008) en verzekert dat de doelstellingen die voor deze sector in het NEC-reductieprogramma zijn opgenomen in het scenario

“met bijkomende maatregelen” zullen worden gerealiseerd. Er werden geen andere bijkomende maatregelen voorzien.

De prognoses voor deze sector worden opgesteld op basis van individuele bedrijfsgegevens. Een actualisering hiervan leidt tot een lichte daling van de prognose (van 5,3 kton naar 5,2 kton).

3.3 Ijzer- en staalnijverheid

In het NEC-programma 2006 werden 2 maatregelen vermeld die werden in rekening gebracht in het “met maatregelen”-scenario (SCR op een warmwalsoven en inzet van antraciet ter vervanging van cokesgruis in de sinterfabriek). Antraciet wordt al ingezet, de investering voor de SCR is voorzien, maar de installatie ervan is omwille van de economische crisis uitgesteld tot na 2010. Mogelijke bijkomende maatregelen die in het NEC-programma werden opgenomen waren een regeneratief actief kool-installatie (RAC) op de sinterfabrieken, een SCR op de cokesfabriek en een SCR op de elektriciteitsinstallatie op de site van een staalproducent. Tenslotte werden nog enkele maatregelen vermeld die onhaalbaar werden geacht, zoals rookgasrecirculatie in de sinterfabrieken.

Sinds 2006 werd bijkomend studiewerk verricht naar de mogelijkheden om de emissies te reduceren. Hierbij werd de aandacht toegespitst op NO_x. De mogelijkheid van een RAC op de sinterfabrieken werden om die reden niet verder bestudeerd. Een SCR op de cokesfabriek blijkt na grondige evaluatie technisch onhaalbaar (o.m. door aanwezigheid van zwavel in de rookgassen en de onmogelijkheid om een cokesbatterij stil te leggen – er is wereldwijd geen referentie waar deze techniek succesvol en langdurig wordt toegepast). Rookgasrecirculatie op de sinterfabrieken blijkt na meer studiewerk dan weer wél haalbaar te zijn, al moet dit gepaard gaan met een aantal maatregelen om het negatieve effect van deze maatregel op de productiviteit te compenseren. Dit alles leidt tot een zeer hoog kostenplaatje voor deze maatregel (ca. 80 M€) en twijfels over de economische haalbaarheid ervan. Bijkomend werd de mogelijkheid van een wijziging van de brandstofsamenstelling in de cokesfabriek bestudeerd, met een mogelijk reductiepotentieel van ca. 0,3 kton NO_x.

Met het grootste bedrijf uit de sector (Arcelor Mittal Gent), dat verantwoordelijk is voor bijna 90% van de NO_x-emissies van deze sector, werden verregaande gesprekken gevoerd over het afsluiten van een convenant over de reductie van de NO_x-emissies. Het uitgangspunt bij de bespreking was een emissieplafond van 5,0 kton NO_x voor dit bedrijf vanaf 2013. Dit zou de inzet vereisen van alle bekende maatregelen die technisch en economisch haalbaar zijn. Dit bedrijf maakt deel uit van een internationale groep en omwille van de economische crisis heeft de internationale groepsdirectie begin 2009 beslist dat zij zich op dat moment niet konden engageren tot projecten die aanzienlijke investeringsuitgaven vereisen op korte of middellange termijn. Het vooropgestelde convenant werd daarom (nog) niet afgesloten.

De voornaamste reden hiervoor is zoals vermeld de economische crisis, die een sterke impact heeft gehad op de ijzer- en staalsector en geleid heeft tot o.m. het stilleggen van één (van 2) hoogoven en één (van 2) sinterfabriek en technische werkloosheid voor een aanzienlijk deel van de werknemers. Op korte termijn wordt niet verwacht dat de installaties weer op volle capaciteit zullen draaien. Dit betekent dat ook zonder de implementatie van dure bijkomende maatregelen de emissies de komende jaren lager zullen liggen dan voorheen. Het bedrijf spreekt voor 2011 over een productievolume van maximaal 80% van dat van 2008 in de meest optimistische scenario's. In 2008 bedroegen de NO_x-emissies 5,6 kton. Op basis van een productievolume van 80% en rekening houdend met het feit dat dit niet hetzelfde effect heeft op alle installaties (zo blijft de cokesfabriek wel op volle capaciteit draaien) wordt voor 2010 en 2011 een emissieprognose berekend van 4,8 kton NO_x, lager dan het vooropgestelde plafond dus. Wanneer de economische vooruitzichten verbeteren, zullen de gesprekken over een mogelijke convenant opnieuw opgestart worden en kan worden verwacht dat de groepsdirectie van Arcelor Mittal bereid is het convenant alsnog te ondertekenen.

In de sectorstudie over de ijzer- en staalproducenten werden voor de andere ijzer- en staalproducent in Vlaanderen geen reductie maatregelen met een significant NO_x-reductiepotentieel geïdentificeerd. De NO_x-emissies van de verwerkers van ijzer en staal zijn hoofdzakelijk afkomstig van stookinstallaties; de emissies hiervan worden generiek aangepakt via de Vlarem-reglementering.

Naar aanleiding van het overleg tussen de sector en de overheid, zijn reeds volgende maatregelen genomen:

- gebruik van antraciet ter vervanging van cokesgruis als brandstof in de sinterfabriek (deze maatregel gaat gepaard met een verhoging van het zeefrendement van cokesgruis voor de hoogovens);
- vervanging van de branders in de continu gloeierij door lage NO_x-branders;
- de vervanging van de vlampijpketels door een nieuwe stoomketel.

Bijkomende maatregelen die gepland zijn en waarvan de uitvoering afhangt van het economisch herstel van de sector zijn o.a.:

- wijziging van de samenstelling van de brandstof voor de cokesfabriek (gedeeltelijke inzet van convertorgas);
- betere koeling van het cokesgas;
- SCR-installatie op een hefbalkoven;
- warm laden van de plakken in de warmwals;

Voor de emissieprognoses voor deze sector wordt uitgegaan van de doelstellingen die tijdens de besprekingen over een convenant werden geformuleerd, reeds vanaf 2010. Voor 2010 en 2011 is dit, omwille van het sterk verlaagde productievolume, waarschijnlijk een kleine overschatting. Indien de productiviteit van deze sector opnieuw toeneemt, zullen bijkomende technische maatregelen moeten worden ingezet om dit emissieplafond te blijven halen.

Dit leidt tot een prognose van 5,8 kton NO_x vanaf 2010 (de 5,0 kton die hierboven vermeld wordt, geldt slechts voor één bedrijf, deze 5,8 kton is een sectorale prognose). Gelet op de productiedalingen ten gevolge van de economische crisis, is deze inschatting voor 2010 waarschijnlijk een overschatting.

3.4 Non-ferro

Het aandeel van deze sector in de NO_x-problematiek is beperkt. Hiervoor werden de afgelopen jaren geen maatregelen meer genomen en zijn ook geen maatregelen meer gepland. De emissieprognose voor de sector werd bijgesteld omdat uit een evaluatie blijkt dat de collectief geregistreerde emissies een overschatting zijn.

3.5 Niet-industriële sectoren

De emissies voor de niet-industriële sectoren (huishoudens en tertiaire sector) werden aangepast op basis van meer actuele energieprognoses (BAU-scenario 2006), waarbij o.m. wordt uitgegaan van een hoger aantal graaddagen in 2010, wat leidt tot een lager brandstofverbruik. Deze aanpassing leidt tot een lichte daling van de prognoses (van 15,0 naar 14,5 kton NO_x).

De verstrenging van het K.B. “tot regeling van de NO_x- en CO-emissieniveaus voor de olie- en gasgestookte centrale verwarmingsketels, luchtverwarmers en branders met een nominale belasting gelijk aan of lager dan 400 kW” waarvan sprake is in het NEC-programma werd gepubliceerd in het staatsblad van 18/09/2009 en verstrengt de normen voor deze installaties in 2 stappen: een eerste vanaf 1/1/2010 en een tweede vanaf 1/1/2012. De impact op de emissieprognoses voor 2010 is verwaarloosbaar, maar dit effect wordt uiteraard elk jaar belangrijker.

3.6 Chemie

De voorbije jaren werd met Essenscia Vlaanderen, de federatie van de chemische bedrijven in Vlaanderen, onderhandeld over het afsluiten van een milieubeleidsovereenkomst rond de NO_x-reducties. De onderhandelingen handelden zowel over het ambitieniveau van een dergelijke

overeenkomst als over het afbakeningsgebied en de manier waarop emissies van nieuwe installaties en uitbreidingen zouden worden aangepakt. Uiteindelijk werd een akkoord bereikt over een absoluut plafond van 9,8 kton per jaar voor alle op 1/8/2007 vergunde installaties van de leden van Essenscia in Vlaanderen. Dit plafond geldt vanaf 2013. De NO_x-emissie van deze bedrijven bedroeg in 2005 10,5 kton. De maatregelen die in het NEC-programma 2006 als mogelijke bijkomende maatregelen werden vermeld (en zijn doorgerekend in het 'with additional measures'-scenario) zullen in het kader van deze MBO grotendeels worden genomen. Deze MBO werd op 10 juli 2009 ondertekend.

Zoals al aangegeven is de afbakening van het toepassingsgebied van deze MBO ietwat anders dan de sectorafbakening zoals die werd gehanteerd in het NEC-reductieprogramma. Een aantal bedrijven dat onder het toepassingsgebied van de MBO valt behoort niet tot de chemiesector (zoals die werd afgebakend voor het NEC-programma) en anderzijds vallen een aantal bedrijven uit de chemiesector niet onder de MBO. Indien hiermee rekening gehouden wordt, bedraagt de prognose voor 2013 10,2 kton¹. Voor 2010 wordt uitgegaan van de emissies in 2006 (10,3 kton).

Naar aanleiding van de aanpassing van de voorwaarden voor de grote stookinstallaties in functie van de implementatie van de IPPC-richtlijn kunnen de emissies mogelijk nog verder gereduceerd worden dan wat momenteel wordt vooropgesteld. Deze reductie kan op dit moment echter nog niet gekwantificeerd worden aangezien de besprekingen over de nieuwe normen voor de bestaande installaties nog niet zijn afgerond.

3.7 Overige industriële bronnen

Glasproductie

Net als voor de chemiesector werden ook met de federatie van de glasproducerende bedrijven in Vlaanderen (VGI – verbond van de glasindustrie) de afgelopen jaren gesprekken gevoerd over een mogelijke MBO. In tegenstelling tot bij de chemiesector is het aantal betrokken bedrijven hier zeer beperkt (3) en is het resterende reductiepotentieel in sterke mate toe te schrijven aan één specifieke maatregel (SCR op een glasoven, in het NEC-programma meegenomen in het 'with additional measures'-scenario). Desondanks hebben de bedrijven uit deze sector zich ertoe geëngageerd nog een aantal bijkomende maatregelen te nemen. Hierdoor zouden de emissies van de betrokken bedrijven dalen van 1,5 kton in 2005 naar 0,9 kton vanaf 2011. Deze MBO werd op 10 juli 2009 ondertekend.

Andere sectoren

In het NEC-programma was voor deze sectoren één bijkomende maatregel voorzien in het 'with additional measures'-scenario, namelijk een aanpassing van een aantal NO_x-normen voor stookinstallaties op basis van een BBT-studie voor de glastuinbouw. Deze aanpassing werd inmiddels doorgevoerd. De emissieprognoses voor deze sectoren werden geactualiseerd op basis van o.m. de meest recente energieprognoses.

De reeds vermelde aanpassing van de voorwaarden voor grote stookinstallaties in het kader van de IPPC-richtlijn, zal ook voor deze sector een effect hebben (dat nog niet kan gekwantificeerd worden).

3.8 Emissieheffing

Samen met de goedkeuring van het reductieprogramma 2006 besliste de Vlaamse Regering op 9/3/2007 om een emissieheffing op NO_x in te voeren met terugsluizing van de inkomsten, tenzij in

¹ Het verschil tussen beide toepassingsgebieden bedraagt voor wat de NO_x-emissies betreft ca. 0,4 kton. Bij controle van de cijfers uit het reductieprogramma 2006 is gebleken dat een correctere inschatting voor de chemiesector in het 'with additional measures' 10,0 kton bedraagt i.p.v. 9,8 kton (bij de overige industriële sectoren moet de prognose met 0,2 kton verlaagd worden, zodat het totaal niet wijzigt)

overleg met de doelgroepen een akkoord zou worden bereikt over een ander instrument dat toelaat dezelfde reducties te halen. Op een algemeen doelgroepenoverleg op 15/10/2007 heeft een aantal sectoren (chemie, glasproductie, elektriciteitsproductie, ijzer- en staalproductie) zijn voorkeur uitgesproken voor een MBO of convenant, met het argument dat dit toelaat dezelfde reducties te verwezenlijken dan een heffing, zonder evenwel de nadelige impact van een heffing, zoals de administratieve overlast en de economische meerkost die kan leiden tot concurrentievervalsing t.o.v. bedrijven buiten Vlaanderen.

Hoewel uit het voorgaande blijkt dat het Vlaamse plafond voor stationaire bronnen mogelijk pas na 2010 bereikt wordt, kan ervan worden uitgegaan dat dit ook met heffingen het geval zou zijn. De Beste Beschikbare Technieken worden immers al toegepast (cfr. bvb. het feit dat Arcelor Mittal Gent vaak als referentie opduikt in de BREF voor de ijzer- en staalproductie), de resterende NO_x-emissies zijn niet verder samendrukbaar tegen een redelijke kost én het Belgische en dus ook het Vlaamse NO_x-plafond is erg ambitieus. Aangezien het plafond kort na 2010 zal bereikt worden, is het invoeren van een emissieheffing bovendien niet langer noodzakelijk, tenzij bijgestelde Europese of internationale verplichtingen dit vereisen.

Parallel met de besprekingen over die alternatieve instrumenten startte de Vlaamse overheid evenwel het noodzakelijke studiewerk op om de invoering van een dergelijke emissieheffing voor te bereiden. Dit studiewerk, bestaande uit twee delen, werd intussen afgerond. Het eerste deel had betrekking op de monitorings- en rapporteringsvereisten, het tweede deel handelde over de andere aspecten, waaronder de bepaling van de modaliteiten en de juridische evaluatie. Hoewel de invoering van een heffing niet wordt voorzien op korte termijn, blijft dit een mogelijkheid op langere termijn of kan dit een oplossing zijn mocht blijken dat de gekozen alternatieve instrumenten toch niet het verhoopte resultaat opleveren.

3.9 Geactualiseerde emissieprognose NO_x

In Tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de geactualiseerde emissieprognoses die in de vorige hoofdstukken werden besproken en worden de emissies van 2006 ook vermeld. Gezien een aantal maatregelen pas na 2010 effect zal hebben, is ook voor 2011 en 2013 een inschatting opgenomen. Voor heel wat sectoren waren bij het uitwerken van deze emissieprognoses nog onvoldoende gegevens voorhanden om op een gefundeerde manier rekening te kunnen houden met de gevolgen van de economische crisis. Aangezien deze gevolgen voor een heel aantal sectoren ook nog in 2010 voelbaar zullen zijn, betekent dit dat de prognose voor 2010 heel waarschijnlijk te hoog is en dat het NEC-plafond dus reeds in 2010 zou kunnen gehaald worden.

Bij deze tabel moet worden opgemerkt dat de sectorindeling voor de jaren 2000 en 2006 ietwat anders is dan voor de andere jaren: vanaf 2008 zijn immers ook de emissies van het elektriciteitsgedeelte van WKK-eenheden aan de elektriciteitssector toegekend, terwijl deze emissies voor 2000 en 2006 zijn gerekend bij de sector waarin de installatie zicht bevindt.

Tabel 1: geactualiseerde NO_x- prognoses

	2000	2006	2008 ¹	2010	2011	2013
Elektriciteit	29,1	19,1	12,5	12,5	11,0	11,0
Raffinaderijen	7,5	7,0	5,0	5,2	5,2	5,2
Ijzer- en staalnijverheid	7,3	6,5	6,2	5,8	5,8	5,8
Non-ferro	1,0	1,1	0,8	1,0	1,0	1,0
Chemie	11,8	10,4	8,7	10,3	10,3	10,2
Niet-industriële sectoren	13,8	13,9	14,0	14,5	14,5	14,5
Overige industriële bronnen	14,8	14,3	19,2			
<i>waarvan glas</i>	1,6	1,4	1,2	1,4	0,9	0,9
<i>en de rest</i>	13,2 ²	12,9 ²	18,0 ²	9,5	9,5	9,5
Totaal	85,3	72,4	66,4	60,2	58,2	58,1
NEC plafond	58,3					

¹ voorlopige cijfers, op basis van 'Lozingen in de lucht 1990 – 2008', VMM, 2009

² De emissies in deze sector liggen hoger dan in vroegere datasets. Deze stijging is te wijten aan een wijziging in de emissiefactoren voor WKK-motoren in de emissie-inventaris. Deze nieuwe EF zijn evenwel een overschatting en worden momenteel hergeëvalueerd om o.a. meer rekening te houden met de geldende normen. In de prognoses werd geen rekening gehouden met deze overschatte EF.

4 Herziening van de NEC-richtlijn

In september 2005 publiceerde de Europese Commissie haar thematische strategie Luchtverontreiniging. In deze strategie formuleert de Commissie de doelstellingen waar zij met haar beleid naartoe wil, evenals de instrumenten die zullen worden ingezet. Met de naam 'thematische strategie' wil de Commissie benadrukken dat gekozen wordt voor een coherente en geïntegreerde aanpak, waarbij gekeken wordt naar alle sectoren en alle polluenten, voor een bepaald thema. Het proces dat aan de publicatie van de strategie voorafging omvatte ook talrijke consultaties van de doelgroepen via diverse werkgroepen, waar zowel vertegenwoordigers van de lidstaten, als van de industrie en NGO's in zetelden, en een uitgebreide bevraging van de bevolking via internet.

Eén van de maatregelen die in deze thematische strategie werden voorgesteld is een herziening van de NEC-richtlijn. De publicatie van een voorstel voor deze herziening was aanvankelijk voorzien voor 2006, maar is intussen reeds herhaaldelijk uitgesteld. Momenteel is dit voorzien voor mei 2010, al hangt de vooruitgang van dit dossier af van de prioriteiten die door de nieuwe Europese Commissie zullen worden gelegd.

Rond de herziening van de NEC-richtlijn zijn al technische rapporten verschenen waarin diverse scenario's werden doorgerekend. Het meest recente rapport is scenario-rapport nummer 6². Hoewel er nog geen concreet voorstel voor de herziening is gepubliceerd, kunnen uit deze rapporten en uit de veragderingen van de technische werkgroepen binnen de Europese Commissie toch al een aantal verwachte wijzigingen ten opzichte van de huidige richtlijnen worden gedestilleerd:

- de nieuwe richtlijn zal waarschijnlijk emissieplafonds bevatten voor het jaar 2020. Vooral voor NO_x en SO₂ kunnen deze merkbaar lager zijn dan de huidige emissieplafonds. Een deel van deze daling wordt echter al gerealiseerd door maatregelen die al op stapel staan (zoals de invoering van de nieuwe Euro-normen voor voertuigen);
- naast de polluenten die reeds gevat worden door de huidige richtlijn, zal de nieuwe richtlijn mogelijk ook bepalingen voor fijn stof (PM_{2,5}) bevatten. Dit wordt zeer waarschijnlijk een relatief plafond (dus een procentuele reductie t.o.v. een basisjaar), omdat dit toelaat om rekening te houden met wijzigingen in de emissie-inventaris van deze polluent. Omwille van de nog steeds toenemende

² Alle rapporten zijn te vinden op de website <http://gains.iiasa.ac.at/index.php/publications/policy-reports/eu-national-emission-ceilings>

kennis hierrond, is de inventarisatie van deze emissies immers nog aan belangrijke veranderingen onderhevig (zowel inzake de identificatie van nieuwe bronnen, als inzake de grootte van de emissies uit bestaande bronnen).

- De richtlijn zal zeer waarschijnlijk bepalingen invoeren inzake flexibiliteit: zo wordt er over gesproken om bij de evaluatie van de emissieplafonds rekening te houden met de gemiddelde emissies over 3 kalenderjaren. Dit vlakt de jaarlijkse emissies t.g.v. bijvoorbeeld de gemiddelde temperatuur enigszins uit.

De herziening van de NEC-richtlijn wordt door het departement LNE (samen met o.a. VMM en VLM) van kortbij opgevolgd. Dit laat toe om enerzijds op Europees niveau de modelleringen, indien nodig, bij te sturen door ervoor te zorgen dat van correcte data vertrokken wordt en anderzijds om de noodzakelijke maatregelen op Vlaams niveau tijdig te kunnen uitwerken in overleg met de betrokken sectoren.

5 Besluit NO_x – stationaire bronnen

Uit Tabel 1 blijkt dat met de momenteel genomen maatregelen het plafond voor NO_x in 2010 net niet gehaald wordt. De voorziene overschrijding is echter beperkt en bedraagt ca. 1,9 kton en dus amper 3%. Door de afgesloten milieubeleidsvereenkomsten en het lagere productievolume in (onder meer) de ijzer- en staalsector zal dit verschil al tegen 2011 zijn weggewerkt. Hierbij is nog geen rekening gehouden met:

- het feit dat een deel van de maatregelen die worden ingevoerd in uitvoering van de MBO's met de chemiesector en de glassector en de onderhandelingen met Arcelor Mittal al vóór 2013 zal genomen worden, en dus mogelijk al in 2010;
- de effecten van de economische crisis op de andere sectoren dan de ijzer- en staalsector. Ook hier zullen de emissies in 2009 en waarschijnlijk ook nog in 2010 en 2011 lager liggen dan wat werd aangenomen in het NEC-voortgangsrapport 2008 omwille van de lagere productiviteit.

Dit betekent dat het emissieplafond mogelijk zelfs al in 2010 zal worden gehaald.